

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobkyně: **X. X**, narozená dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2025, č. j. OAM-675/ZA-ZA11-K01-R2-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2025, č. j. OAM-675/ZA-ZA11-K01-R2-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný rozhodl o žádosti žalobkyně podané dne 29. 7. 2019 a

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně poukazovala na to, že žalovaný v návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2023 č.j. 5 Azs 321/2022-58 provedl se žalobkyní pohovor, následně však nesprávně vyhodnotil, že žalobkyně nebyla ze strany otčíma a své matky vystavena domácímu násilí, nýbrž výchově, která se nevymyká kulturním zvyklostem země původu. Žalobkyně přitom opakovaně uváděla, že byla vystavena fyzickému i psychickému násilí, byla bita až z toho měla modřiny, byla tahána za vlasy a bylo na ni křičeno. Takové jednání je podle jejího názoru domácím násilím a je azylově relevantní, neboť představuje pronásledování na základě příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 zákona o azylu a současně zakládá hrozbu vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) téhož zákona, k tomu odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), která domácí násilí uznává jako azylový důvod (např. rozsudky č.j. 9 Azs 49/2008-55 a č.j. 2 Azs 139/2014-38), a na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, podle nichž nedostatečná ochrana před domácím násilím může znamenat porušení čl. 3 a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“). Uvedeného závěru se žalobkyně domáhá s poukazem na skutečnost, že se nachází v postavení nezaopatřené zletilé osoby (ve věku X let), která dosud studuje v posledním ročníku střední školy a v případě návratu do země původu, kde nežije od roku X, by neměla jinou možnost, než se vrátit do své původní domácnosti. Tvrdila, že není schopna si po návratu do země původu zařídit svoji vlastní existenci, nemůže ani najít útočiště u své babičky, jelikož ta je již po smrti. Namítala, že formální nabytí zletilosti ještě neznačí nezávislost, závislost na osobě, která se dopouští domácího násilí, nemusí být dána jen u nezletilých dětí, ale může vycházet i z psychických či ekonomických aspektů.
3. Žalobkyně dále vytýkala, že se žalovaný nedostatečně zabýval otázkou dostupnosti a účinnosti vnitrostátní ochrany před domácím násilím v zemi původu. V napadeném rozhodnutí žalovaný popsal pouze formální nastavení systému, sice zjistil, že byl v roce 2024 přijat nový zákon kriminalizující domácí násilí (k tomu žalobkyně odkázala na zprávu UN Women z června 2025), nicméně je otázkou, nakolik je nový systém efektivní. K existenci krizových center žalobkyně namítala, že se žalovaný nezabýval tím, jak tato centra pokrývají území Kazachstánu a jak fungují. Poukázala na zprávu z února 2020 (What's wrong with women's crisis centres in Kazakhstan? - Cabar), dle které je pomoc poskytovaná obětem omezená, stát nezajišťuje systematickou podporu. Je přitom podstatné, do jaké míry je stát schopen oběti domácího násilí ochránit, k tomu viz rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2021 č.j. 5 Azs 13/2020-39 a ze dne 18. 12. 2014 č.j. 2 Azs 139/2014-38. Žalovaný se omezil na obecné konstatování, že v Kazachstánu existují krizová centra, podrobněji se však jejich efektivitou nezabýval. Konkrétně žalovaný odkázal pouze na organizaci Nemolchi Kazachstan, která však v prosinci 2024 oznámila možné uzavření a jejíž zakladatelka v současnosti žádá v Evropě o politický azyl (k tomu žalobkyně odkázala na dvě zprávy z prosince 2024 a z ledna 2025). Žádné jiné konkrétní organizace žalovaný nezmínil. Konstatovala, že neziskové organizace sice mohou poskytovat ochranu pro oběti domácího násilí, musí však mít dostatečnou podporu a financování od státu, aby systém byl funkční. Odkázala na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 10. 2020 č.j. 43 Az 16/2018-73 a rozsudek NSS ze dne 19. 9. 2007 č.j. 1 Azs 40/2007-129. Žalovaný shromáždil pouze obecné Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

informace, neuvedl však konkrétně, jaké jsou výsledky vyšetřování ze strany policie či jaká je dostupnost krizových center. Zároveň připustil, že domácí násilí stále zůstává velkým problémem. Žalovaný si tak mohl opatřit podrobnější a adresnější podklady.

4. Další námitka žalobkyně směřovala k nesprávnému posouzení důvodu dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. K porušení mezinárodních závazků by mohlo dojít nejen tím, že by v případě vycestování do země původu byla vystavena domácímu násilí (což může být porušením čl. 3, případně čl. 8 Evropské úmluvy), ale i porušením jejího práva na respektování rodinného a soukromého života ve smyslu znemožnění života, který vede v České republice (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008 č.j. 5 Azs 46/2008-71). Žalobkyně poukázala na to, že žije v České republice od roku X, studuje zde, má zde přátele, žila zde i krátce po svém narození, neboť se narodila v ČR, hovoří česky, má zde rodinu (X), která je pevně integrována do českého prostředí, žalobkyně je finančně i emočně závislá na svém otci a nevlastní matce. Přenesení jejího rodinného života do Kazachstánu není možné, neboť její otec a nevlastní matka žijí dlouhodobě v ČR, vychovávají zde X děti, z nichž některé mají české občanství a jedno trpí X, a vazby na rodinu v zemi původu jsou prakticky zaniklé. Žalovaný byl povinen zohlednit délku pobytu žalobkyně na území ČR a míru její integrace, což neučinil. Žalobkyně nemá v zemi původu žádné zázemí, žije tam sice matka a otčím, tito se však na ní dopouštěli domácího násilí a kvůli tomu žalobkyně vycestovala. V případě návratu by se tam ocitla sama bez podpory. To by mohlo zvyšovat i riziko, že bude unesena za účelem manželství, jak při pohovoru zmínil její otec, únosy mladých žen a dívek za účelem manželství jsou přitom v zemi původu trvající praxí, kterou kazašské orgány nejsou schopny účinně postihovat (k tomu viz zpráva z Deutsche Welle z ledna 2025). Žalovaný nevysvětlil, proč případ žalobkyně za výjimečný nepovažuje. Žalobkyně považuje odůvodnění žalovaného týkající se rozporu s mezinárodními závazky ve smyslu § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu za zcela nedostatečné.
5. Žalobkyně navrhla, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný s žalobními námitkami nesouhlasil, neboť podle jeho názoru nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Konstatoval, že při rozhodování vzal v úvahu žalobkynin uvedené skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí je řádně odůvodněno.
7. Žalovaný postupoval v souladu s právními normami, když shledal, že žalobkyně nenaplnuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem. Odkázal na judikaturu NSS, dle které je azyl specifickým institutem, jenž slouží k ochraně osob před porušením jejich nejzákladnějších lidských práv, nikoliv k zajištění legálního pobytu v ČR, ani k zajištění soužití rodiny. Žalobkyně by k řešení své pobytové situace měla využít zákona o pobytu cizinců.
8. K námitce nezohlednění rodinné situace a vazeb žalobkyně v ČR uvedl, že sociální vazby nepatří mezi vymezené důvody, pro které je možné některou z forem mezinárodní ochrany udělit. Doplnil, že není účelem systému mezinárodní ochrany zajistit stabilní soukromý život. K tomu dle žalovaného slouží režim dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Trval na zákonnosti a přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

9. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 29. 7. 2019 podal otec žalobkyně jejím jménem žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR z důvodu její tehdejší nezletilosti. Dne 1. 8. 2019 otec žalobkyně poskytl údaje k podané žádosti. Sdělil, že jeho dcera se narodila v ČR, poté žila s matkou v Kazachstánu a následně se vrátila znovu do ČR dne X, je státní občankou X. Přicestovala z vlasti s X letecky dne X, její matka jí dala plnou moc, aby žalobkyni přivezla do ČR, je zdravá, nemá žádné zdravotní problémy. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu sdělil, že se matka žalobkyně podruhé v Kazachstánu vdala, a tím začaly problémy dcery s novým manželem matky, když se jim narodil syn. O problémech dcery mnoho neví, matka žalobkyně mu sama volala, že mají doma problémy a že situaci sama nezvládne. Nemůže dceři pomoci v případě domácího násilí, její matka jej kontaktovala, aby věc vyřešil. On zde domluvil základní školu, kterou má dcera navštěvovat. Dále zmínil, že v Kazachstánu se stává, že jsou unášeny děti kolem 15 let, klidně se to může stát i žalobkyni, jelikož jí matka ve vlasti neochrání.
11. Žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-675/ZA-ZA11-P10-2019 ze dne 5. 10. 2020 (dále jen „první rozhodnutí“) žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu v žádné formě. Neshledal, že by matka žadatelky byla zbavena možnosti hájit její práva v zemi původu. K tvrzení otce žadatelky o možném únosu ve vlasti konstatoval, že takové riziko není v jejím případě podloženo žádnými zjištěnými skutečnostmi a jedná se pouze o nepodloženou domněnku. Uzavřel, že žalobkyně opustila zemi původu společně se svou X plánovaně a legální cestou, dosud nečelila žádným obtížím ze strany státních orgánů, a tím méně obtížím, které by svou povahou mohly být kvalifikovány jako pronásledování či vážná újma ve smyslu zákona o azylu.
12. Otec žalobkyně podal jejím jménem proti prvnímu rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 8. 11. 2022, č. j. 16 Az 47/2020-24 žalobu zamítl. Podle soudu dostupné zprávy o zemi původu žalobkyně sice ukazují, že řešení domácího násilí ze strany státních orgánů není zcela optimální, nicméně matka žalobkyně se na tyto orgány mohla v případě obav obrátit. Zdůraznil, že povinnost správního orgánu zjišťovat skutkový stav se vztahuje pouze na důvody, které žadatel o mezinárodní ochranu uvedl. V daném případě byla tvrzení otce žalobkyně ohledně domácího násilí a možnosti únosu zcela obecná, jelikož nezmínil žádný konkrétní incident ani podrobnosti, které by svědčily o reálnosti uváděných problémů. Z důvodu obecnosti poskytnutých údajů proto nebylo nutné provádět nový pohovor, ať už s otcem nebo s dcerou. Míra posouzení možného pronásledování či vážné újmy se proto odvíjela od konkrétnosti tvrzení žalobkyně, resp. jejího otce. Obava otce z únosu žalobkyně byla podle soudu subjektivní a nevyplývala z její individuální situace. K námitce zásahu do rodinného života soud uvedl, že nejde o výjimečnou situaci odůvodňující udělení doplňkové ochrany. Stěžovatelka se může vrátit do země původu a žít tam s matkou, která se v případě potřeby může obrátit na státní orgány. Neudělení mezinárodní ochrany tak nepředstavuje nepřijatelný zásah do jejího rodinného života, neboť v zemi původu může žít s matkou. Na základě výše uvedeného soud žalobu zamítl.
13. Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal otec žalobkyně kasační stížnost k NSS, který zrušil napadený rozsudek i první rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 19. 6. 2023, č. j. 5 Azs 321/2022-58 (dále jen „kasační rozsudek“) pro zásadní vady řízení spočívající v Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Podle NSS bylo nezbytné, aby správní orgán při rozhodování o mezinárodní ochraně zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to aktivním přístupem k dokazování. Nestačilo vycházet pouze z obecných informací o možnostech ochrany v zemi původu, bylo nutné individuálně posoudit konkrétní situaci žadatelky. NSS zdůraznil zásadní význam pohovoru ve smyslu § 23 zákona o azylu jako klíčového prostředku pro zjištění azylového příběhu. Upozornil, že možnost upustit od pohovoru u opakovaných žádostí nelze vykládat formalisticky. Pokud pohovor nebyl vůbec proveden (ani se žalobkyní, ani s jejím otcem), jeho neprovedení představuje vadu řízení. Žalovaný měl přihlídnout ke specifické situaci žalobkyně, primárně k její nezletilosti, a zajistit šetrné provedení pohovoru. Žalovaný měl provést pohovor se žalobkyní a zjistit skutkový stav ve vztahu k domácímu násilí, které žalobkyni v zemi původu hrozí, a pohovor s jejím otcem, kterého se měl vyptat též na hrozbu únosu žalobkyně za účelem nuceného sňatku, při pohovorech měl též zjistit, zda byly incidenty mezi žalobkyní a jejím otčím jakkoli řešeny a zda se ona či matka obrátily na státní orgány. NSS dále konstatoval, že pro nedostatečně zjištěný skutkový stav nelze posoudit ani možnost udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť nebylo zjištěno, zda se žalobkyně skutečně může vrátit do péče své matky, nebo zda je taková možnost dílem kvůli jejímu otčímovi a dílem kvůli pasivitě státních orgánů při ochraně jejích práv v podstatě vyloučena. NSS zavázal žalovaného doplnit skutkový stav bez důvodných pochybností, a to zejména provedením pohovoru se žalobkyní.

14. Žalovaný si v navazujícím řízení obstaral nové podklady o zemi původu. Konkrétně se jedná o následující zprávy: Informace OAMP – Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv – Stav: březen 2025 ze dne 14. 3. 2025 (dále jen „Informace OAMP o politické situaci v Kazachstánu“), Informace OAMP – Kazachstán – Postavení rozvedených žen – Společnost, muslimské komunity, násilí na ženách ze dne 30. 1. 2023 (dále jen „Informace OAMP o postavení rozvedených žen“), Informace OAMP – Kazachstán – Zahraniční mobilita a návraty do země ze dne 12. 4. 2024 (dále jen „Informace OAMP o zahraniční mobilitě“), Informace OAMP – Kazachstán – Policie – Struktura, kapacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy ze dne 25. 2. 2025 (dále jen „Informace OAMP o fungování policie“), Informace MZV ČR, č. j. 108700-6-2025-MZV/LPTP – Kazachstán – Výjezd a návrat občanů Kazachstánu z/do vlasti ze dne 11. 4. 2025 (dále jen „Informace MZV o výjezdu a návratu“), Informace ČTK „Kazachstánský soud poslal na 24 let za mříže expremiéra za vraždu novomanželky“ ze dne 13. 5. 2025 a Informaci ČTK „Kazachstánský prezident podepsal zákon trestající domácí násilí“ ze dne 15. 4. 2024 (dále jen „Informace ČTK ze dne 15. 4. 2024“).
15. V navazujícím řízení žalovaný provedl s žalobkyní i jejím otcem pohovor. Z protokolu o pohovoru s otcem žalobkyně ze dne 8. 11. 2023 je patrné, že byl opětovně dotazován na podrobnosti k dceřině azylovému příběhu. Uvedl, že situace zůstala stejná, dcera žije s ním, jeho manželkou a sourozenci v X, navštěvuje střední školu a nemá žádné problémy. Vztahy v domácnosti jsou normální, dcera se nepotýká s potížemi. Se svou matkou má špatný vztah, kontaktují se přibližně jednou měsíčně prostřednictvím zpráv. S babičkou ve vlasti udržuje běžný kontakt. Popsal, že v roce X zemřel nevlastní dědeček dcery, který ji chránil, a poté začalo domácí násilí ze strany otčima. Dcera mu sdělila, že otčím ji tahal za vlasy, bil páskem a v domácnosti panovala špatná atmosféra. Podle jejích slov ji otčím nenáviděl, protože nebyla jeho vlastní dítě. Matka násilí nezastavila. Neví, zda dcera utrpěla zranění, možná nějaké drobné, ale nebylo to vážné. Matka ho nakonec požádala, aby si dceru vzal. Dcera

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

sama rozhodla o příjezdu do ČR, protože situace doma byla neúnosná, a otec její rozhodnutí podpořil. Dodal, že o násilí se dozvěděl postupně. Nejprve posílal matce peníze na dceru, měli společný kontakt, ale v roce 2018 mu matka sdělila, že má manžela a že bude lepší, když dcera odjede. Po příjezdu mu dcera řekla, že v domě je násilí. Žalovaný upozornil na rozpor oproti předchozímu pohovoru, kdy tvrdil, že o násilí věděl už před příjezdem. Připustil, že si to přesně nepamatuje, ale možná mu to dcera říkala už dříve. K životu dcery ve vlasti uvedl, že jí každý měsíc posílal peníze a kontaktoval ji telefonicky prostřednictvím matky, ale mluvil s ní málo. S matkou dítěte se o problémech nebavil, s jejím současným manželem nemá žádný kontakt. Po příjezdu dcery kontakt s bývalou manželkou zcela ukončil. Zprávy o dceři jí neposílá, protože to nepovažuje za nutné. Na otázku, proč problémy neřešil v Kazachstánu například přestěhováním k babičce, odpověděl, že tam nejsou podmínky k bydlení a matka by podle zákona mohla dítě kdykoli od babičky vzít. Přestěhování by podle něj nebylo řešením, protože by zůstala ve stejném městě a nikdo by jí nepomohl. Zdůraznil, že šlo o domácí násilí. Věřící své dceři, že incidentů bylo více. Neví, zda někdo kontaktoval orgány v Kazachstánu. Svěření dcery do jeho péče nebylo soudně řešeno, matka mu pouze poslala plnou moc. Dcera vycestovala s X, vízum získaly přes ambasádu. V případě návratu do vlasti podle něj dcera nemá kam jít, nemá tam žádné příbuzné, babička je již stará, musela by do domu matky, kde je stále otčím, a situace by se opakovala. Dcera mu před pohovorem řekla, že násilí nyní pociťuje i její bratr. K otázce únosu, o kterém dříve hovořil, připustil, že takové myšlenky měl, ale neví, jak by k tomu mohlo dojít. Aktuální zdravotní stav dcery je podle něj dobrý. Souhlasil s pohovorem s dcerou, ale nedoložil žádné doklady ani jiné materiály.

16. Žalovaný téhož dne provedl pohovor s žalobkyní za přítomnosti jejího otce. Žalobkyně uvedla, že v současnosti žije s otcem a jeho rodinou v X, studuje na střední škole a připravuje se na profesi X. Vztahy se sourozenci a manželkou otce označila za dobré. Se svou matkou má špatný vztah, komunikují přibližně jednou měsíčně prostřednictvím aplikace WhatsApp, kde si vyměňují zprávy o škole a fotografie, avšak citový vztah k matce nemá. K důvodům špatného vztahu s matkou uvedla, že v době pobytu v Kazachstánu ji matka fyzicky trestala a v domácnosti byl přítomen i otčím, nový manžel matky, který ji rovněž bil. Popsala, že od dětství se o ni starali prarodiče, protože matka pracovala. Po smrti prarodičů se matka provdala za otčíma, narodilo se jim dítě a začaly problémy. Otčím ji neměl rád, zejména v případě špatných známek ji tahal za vlasy a bil páskem. Podobné chování se opakovalo i při jiných situacích, například při neposlušnosti. Matka byla přítomna, ale nezasáhla. Sama matka žalobkyni také bila, tahala za vlasy, používala pásek či pantofle a křičela na ni, údajně v důsledku vlastních problémů. Žalobkyně měla modřiny, ale lékařské ošetření nevyhledala. O svých problémech nikomu neřekla, ani babičce či kamarádkám, protože se obávala ostudy a neměla blízké přátele. Další obtíže žalobkyně popsala ve vztahu k dětem sousedů, které ji urážely a posmívaly se jí, někdy na ni házely míč. Necítila se v Kazachstánu bezpečně, protože ji podle jejích slov nemohl nikdo ochránit, ani matka, ani otčím, ani babička. Odjezd do ČR iniciovala sama, protože chtěla žít s otcem. Komunikace s otcem byla častější poté, co ve 12 letech získala mobilní telefon. Tehdy mu sdělila problémy s otčím. Předtím spolu hovořili jen omezeně. Na otázku, proč se nemůže vrátit do Kazachstánu, uvedla, že tam nechce žít, i když brzy dosáhne zletilosti. Chce zůstat v ČR s otcem a jeho rodinou, protože zde má dobré podmínky a kamarády ve své komunitě. České kamarády zatím nemá, ale ve škole se stýká se spolužáky. Jiné skutečnosti neuvedla.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

17. Součástí správního spisu je první žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu ze dne 18. 12. 2006, navazující protokol k žádosti o mezinárodní ochranu ze stejného dne, rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2007, č. j. OAM-1402/VL-09-ZA07-2006, kterým mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neudělil a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 11. 2007, č. j. 56 Az 88/2007-28, který žalobu zamítl s odůvodněním, že obavy otce žalobkyně jsou pouze hypotetické a že se nejedná o azylově relevantní skutečnosti.
18. Žalobkyně se seznámila s podklady pro vydání rozhodnutí dne 23. 7. 2025, neměla námitky ani nenavrhla jejich doplnění.
19. V napadeném rozhodnutí ze dne 1. 8. 2025 žalovaný dovodil, že tvrzeným důvodem žádosti jsou vztahové potíže v rodině žalobkyně v zemi původu, poté co se matka žalobkyně znovu provdala. Vyhodnotil, že žalobkyně ani její otec neuvedli žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno učinit závěr, že v zemi původu vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována. Problémy, které ve vlasti má mít, nemají jakoukoliv spojitost s uplatňováním politických práv a svobod. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobkyně mohla v zemi původu pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů pro udělení azylu taxativně vymezených v § 12 písm. b) zákona o azylu, žádné takové důvody neshledal. Žalovaný vyhodnotil, že potíže žadatelky jsou ryze rodinného charakteru, nešlo o psychické či fyzické týrání dítěte, ale spíše o výchovu nevymykající se kulturním zvyklostem země původu žalobkyně, a nelze je považovat za pronásledování z azylově relevantních důvodů. Nebylo prokázáno, že by jednání vůči žadatelce bylo prováděno, podporováno nebo trpěno státními orgány. Naopak bylo doloženo, že Kazachstán přijal právní úpravu kvalifikující domácí násilí jako trestný čin a že existují krizová centra, azylové domy a specializované policejní jednotky. Žalobkyně pochází z většího města, kde je dostupnost ochranných mechanismů vyšší než ve venkovských oblastech. Žalovaný uzavřel, že žalobkyně je již dospělou ženou, tudíž se v případě návratu do domácnosti matky může danému jednání vzepřít a obrátit na pomoc policie, státních orgánů i nevládních organizací, případně se může uchýlit k příbuzným svého otce či své nevlastní matky nebo si ve vlasti zařídit svoji vlastní existenci. Případně jí může doprovodit její otec, kdy jeho dalšímu malému synovi rovněž nebyla udělena mezinárodní ochrana. Stejně tak nebyly shledány důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalobkyně je dospělá, zdravá, schopná zajistit si prostředky k obživě, a její rodinná situace není natolik výjimečná, aby byla hodna zvláštního zřetele. Pouhá existence rodinných vazeb v České republice není podle ustálené judikatury NSS důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Žalovaný dále posuzoval podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Nebylo zjištěno, že by žalobkyni hrozilo uložení trestu smrti, mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo vážné ohrožení života z důvodu svévolného násilí v ozbrojeném konfliktu. Bezpečnostní situace v Kazachstánu je stabilní, ozbrojený konflikt tam neprobíhá. Žalobkyně je dospělá a svéprávná, vycestovala legálně a může se po návratu do vlasti domáhat ochrany prostřednictvím policie, prokuratury či nevládních organizací. Případné vycestování žalobkyně nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR, kdy dle judikatury NSS obecné okolnosti soukromého či rodinného života nelze považovat za důvod pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Žalobkyně sice strávila určitou část života v ČR, ale zákon o azylu poskytuje ochranu až v případech nepřiměřeného zásahu a činí tak pouze ve velmi

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

výjimečných případech. K tomuto závěru však žalovaný v tomto případě nedošel. Ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b nebyly splněny, protože žádný její příbuzný v ČR doplňkovou ochranu nepožívá, otec se jí navíc v roce X vzdal. S ohledem na výše uvedené neudělil žalovaný mezinárodní ochranu žalobkyni v žádné z jejích forem.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobkyně i žalovaný souhlasili s projednáním a rozhodnutím dané věci bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s.
22. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu *pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
23. Podle § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
24. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec *dle písm. a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
25. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který *nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
26. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023 se za *vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

27. Je třeba konstatovat, že v případě žalobkyně nepřípadá v úvahu udělení mezinárodní ochrany z důvodu dle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť ve vlasti není pronásledovaná pro uplatňování politických práv a svobod, toto v žalobě nijak nezpochybnuje.
28. Žalobkyně však namítala, že jednání, kterému byla vystavena, představuje pronásledování na základě příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Soud tento náhled žalobkyně nesdílí.
29. V předchozím rozsudku ze dne 8. 11. 2022 č.j. 16 Az 47/2020-24 soud aproboval úvahu žalovaného, dle které z žádných zjištěných skutečností nevyplývá, že by bylo vůči žalobkyni přistupováno ze strany státních orgánů jakkoli diskriminačně či nepřiměřeně tvrdě, nebo že by takové jednání mělo žalobkyni hrozit, postavení nezletilé žalobkyně žalovaný nevyhodnotil jako jakkoli nerovnoprávné z azylově relevantních důvodů s omezenými právy v jakémkoli směru s vážným dopadem do jejího života. V napadeném rozhodnutí žalovaný dospěl k obdobným závěrům a soud v nich neshledal pochybení. Azylový příběh žalobkyně spočívá v její obavě z jednání jejich rodinných příslušníků vůči její osobě, orgány státu v něm nijak nefigurují.
30. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval tím, co se rozumí odůvodněným strachem z pronásledování ve smyslu zákonné definice uprchlíka, např. v rozsudku ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, publ. pod č. 4029/2020 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud konstatoval: „Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 5 Azs 36/2008-119, musí žadatel pro vznik nároku na azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu kumulativně splnit následující prvky definice uprchlíka: „(1) Musí se nacházet mimo zemi svého původu (tato podmínka není explicitně v zákoně o azylu stanovena, neboť se presumuje z povahy věci); (2) musí mít odůvodněný strach (...); (3) jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování (...); (4) ochrana v zemi původu selhala (...); (5) musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů (...); a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (viz § 15 zákona o azylu).“ První kritérium je splněno již jen přítomností stěžovatele na území České republiky, je však třeba se zaměřit na kritéria následující.
31. K nestátním původcům pronásledování Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016-87, uvedl: „(...) § 2 odst. 6 (...) zákona o azylu vymezuje, obdobně jako čl. 6 kvalifikační směrnice, okruh možných původců pronásledování nebo vážné újmy tak, že se jimi „rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu“. (...)
32. V daném případě není nijak indikováno, že by žalobkyně měla ve své rodině problémy z důvodu svého pohlaví, resp. příslušnosti k určité sociální skupině. Naopak, tyto důvody byly čistě individuální, neboť žalobkyně uvedla, že jí otčím neměl rád proto, že nebyla jeho vlastní dcerou, proto jí ubližoval, obdobně se tohoto jednání pod vlivem otčíma dopouštěla i matka žalobkyně. Z toho je patrné, že důvody tohoto jednání spočívaly čistě v konkrétní rodinné situaci, žalobkyni však nebylo ubližováno proto, že byla žena, či pro příslušnost k jiné sociální skupině. Nejedná se ani o situaci, která by byla jakkoli srovnatelná např. s postavením žen v Afghánistánu (srov. rozhodnutí SDEU ze dne 4. 10. 2024 ve spojených věcech C-608/22 a C-609/22), či v Pákistánu, na které je odkazováno v rozsudku NSS ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

10. 9. 2008 č.j. 9 Azs 49/2008-55. Rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2014 č.j. 2 Azs 139/2014-38 je pak skutkově značně odlišný, jednalo se v něm o nucení ke sňatku, zbití, vyhrožování smrtí atd., a to ze strany otce a bývalého snoubence jiné žadatelky.

33. Ze shora uvedeného tedy plyne, že v případě žalobkyně nemohly být dány důvody dle § 12 písm. b) zákona o azylu již proto, že absentovaly azylově relevantní motivy předmětného jednání, které jsou taxativně vymezeny ve zmíněném ustanovení. V tomto směru již tak není podstatné, zda jednání, kterému byla vystavena, lze kvalifikovat jako domácí násilí či nikoli, a soud se touto námitkou již blíže nezabýval.
34. Žalovaný se dále zabýval otázkou, zda žalobkyně má k dispozici účinné prostředky ochrany proti takovému jednání v zemi původu, což je relevantní i z hlediska důvodů pro udělení doplňkové ochrany (zejména dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu). I když určité jednání soukromých osob nenaplnuje kritéria pro poskytnutí azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť absentují v něm taxativně vyjmenované důvody, může stále splňovat kritéria hrozící vážné újmy, neboť u ní se již kritérium zákonem specifikovaných motivací nevyžaduje.
35. Žalovaný z hlediska § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a uvedl, že dle této judikatury, aby bylo možné považovat trest za ponižující, musí ponižení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu, dále poukázal na to, že každá podaná žádost musí být posuzována striktně individuálně, přičemž doplňkovou ochranu lze shledat pouze tam, kde nebezpečí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu reálně a bezprostředně po návratu do vlasti hrozí. Takovou hrozbu v případě žalobkyně neshledal s ohledem na to, že je dospělá a svéprávná, je schopná si v zemi původu zajistit své vlastní potřeby, najít si práci a bydlení, případně může využít podpory rodiny svého otce z ČR do doby, než se jí případně podaří zařídit si pobytové oprávnění a vrátit se za rodinou zpět do ČR, pokud bude chtít. Do domácnosti matky a otčima se tedy již vůbec nemusí vracet. Dále uvedl, že v případě jakýchkoli závažnějších problémů se žalobkyně může obrátit na státní orgány své země, zejména policii, popř. na krizová centra či neziskové organizace, takové možnosti v domovské zemi existují a jsou schopny poskytnout pomoc. Neshledal důvod, proč by zrovna jí neměla být pomoc poskytnuta. V rámci policie lze podat stížnost k vyšší instanci nebo ke kanceláři prokurátora.
36. Soud se s hodnocením žalovaného ztotožňuje. Pokud jde o nebezpečí vážné újmy, která odůvodňuje poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, uplatňuje se test reálného nebezpečí, který je přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti. K tomu viz rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, dle kterého: „*Ve vztahu ke hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod by pak muselo být splněno, že stěžovateli hrozí „reálné nebezpečí“ takového zacházení. „Reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.*“
37. V případě žalobkyně však již hrozba vážné újmy v situaci jejího návratu nemůže být hrozbou reálnou. Je třeba si uvědomit, že žalobkyně opouštěla zemi původu ve věku 12 let, plynutím času došlo ke změně její situace, neboť je již dospělá a svéprávná, na matce a otčimovi již není nijak závislá a může si v zemi původu zařídit samostatnou existenci. V žalobě žalobkyně toto sice popírá, zároveň však neuvádí žádné konkrétní důvody, proč

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

by tak nemohla učinit. Neuvedla ani žádné konkrétní důvody, proč by měla být závislá na své rodině v České republice. Z jejího příběhu přitom neplyne, že v případě jejího samostatného pobývání v zemi původu by měl pro ni její otčím představovat nějakou hrozbu, dle jejích tvrzení mu zřejmě byla dříve na obtíž její přítomnost v domácnosti, neměl ji rád jako nevlastní dceru, po jejím odchodu však již z jeho strany k žádnému jednání vůči žalobkyni nedošlo. Z ničeho tedy neplyne, že by se otčím o žalobkyni jakkoli zajímal (popř. se k ní choval negativně), pokud by se vrátila do domovského státu, nikoli však do jeho domácnosti.

38. I pro případ, že by k nežádoucím projevům ze strany otčima či jiné osoby v zemi původu vůči žalobkyni přeci jen v budoucnu došlo, žalovaný shromáždil informace o zemi původu, na jejichž podkladě dostatečně odůvodnil, že prostředky ochrany jsou v zemi původu dostupné. Z judikatury NSS zároveň vyplývá, že postižená osoba se musí nejprve obrátit s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008–57).
39. Žalovaný přitom vyšel z Informace OAMP o fungování policie, Informace OAMP o postavení rozvedených žen a Informace ČTK ze dne 15. 4. 2024, ze kterých vyplývá, že současný prezident Kazachstánu v dubnu 2024 podepsal zákon, na základě kterého se napříště bude hledět na domácí násilí jako na trestný čin. Dále z uvedených zpráv zjistil, že napříč Kazachstánem existují krizová centra pro oběti domácího násilí a pomocí ženským obětem násilí, včetně domácího násilí, se zabývá na celorepublikové úrovni například organizace „NemolchiKz“. Současně pro oběti domácího násilí úřady zajišťovaly tzv. azylové domy. V rámci policie existují již od roku 2008 tzv. skupiny pro ochranu žen před domácím násilím, které se vyšetřování případů domácího násilí věnují. Z Informace o činnosti policie žalovaný uvedl, že policie sice uplatňuje ve většině případů vyčkávací taktiku, kdy po nahlášení případu a prvotním zásahu čeká 2-3 dny na oficiální stížnost, nicméně poté případ registruje a činí další kroky. Žalovaný zároveň poukázal na skutečnost, že žalobkyně pochází z velkého města, nejedná se tedy o venkovskou oblast, v městských oblastech je dle dostupných zpráv daleko vyšší dostupnost policejní ochrany a nehrají tam větší roli příbuzenské vztahy v rámci komunity. Soud k tomu též doplňuje, že dle Informace OAMP o fungování policie lze podat stížnost na nečinnost policie k vyšší instanci nebo ke kanceláři prokurátora, v případě nečinnosti prokuratury je možné podat podnět k vyšetřovacímu soudu, rovněž je možné vznést podnět na kancelář prezidenta republiky či ombudsmana.
40. Ze shromážděných informací se rovněž podává, že v zemi původu funguje krizová linka a existují zde i další komunikační nástroje přes sociální sítě pro oběti domácího násilí. V Kazachstánu současně fungují krizová centra pro oběti domácího násilí, které fungují též jako azylové domy s vlastními telefonními linkami pro pomoc obětem poskytující psychologickou, právní a sociální pomoc. V Informaci OAMP o postavení rozvedených žen jsou dále uvedeny konkrétní příklady fungujících krizových center v různých oblastech, nelze tak souhlasit s tím, že by se žalovaný konkrétní situací v zemi nezabýval. Z Informace OAMP o fungování policie seznal soud, že soukromé osoby mají přístup k policejní ochraně, kdy policie v případě běžné kriminality poskytuje obětem ochranu a specificky pro oběti domácího násilí úřady zajišťovaly tzv. azylové domy v každé oblasti. V této souvislosti lze odkázat i nedávný závěr NSS vyjádřený v usnesení ze dne 17. 10. 2024, č. j. 5 Azs 147/2024-24, podle něhož byt kazašská policie nepožívá velkou důvěru ze strany společnosti, v případě běžné kriminality policie poskytuje obětem ochranu.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

41. Na základě výše uvedeného soud konstatuje, že žalovaný se řádně zabýval otázkou dostupnosti a účinnosti vnitrostátní ochrany v zemi původu žalobkyně. Z informací obsažených ve správním spise vyplývá, že v Kazachstánu existuje právní rámec a institucionální mechanismy určené k ochraně obětí domácího násilí. V dubnu 2024 byl přijat zákon, který kvalifikuje domácí násilí jako trestný čin, čímž došlo k posílení právní ochrany obětí (s ohledem na to soud k důkazu neprováděl článek z webu www.unwomen.org, neboť přijetí tohoto zákona je v dané věci nesporné). Dále bylo prokázáno, že v zemi původu žalobkyně fungují krizová centra a azylové domy, které poskytují pomoc obětem domácího násilí, včetně psychologické, právní a sociální podpory. Tyto služby jsou doplněny krizovými linkami a komunikačními nástroji dostupnými prostřednictvím sociálních sítí. Policie disponuje specializovanými skupinami pro ochranu žen před domácím násilím, které se věnují vyšetřování těchto případů. Přestože z informací vyplývá, že policie v některých případech uplatňuje vyčkávací taktiku, nelze dovodit, že by byla zcela nečinná nebo že by ochranu neposkytovala. Soud přihlédl i k judikatuře NSS, podle níž je nezbytné, aby se osoba ohrožená domácím násilím nejprve obrátila na vnitrostátní orgány, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. V projednávané věci nic nenasvědčuje tomu, že by žalobkyně neměla možnost domoci se ochrany prostřednictvím státních orgánů, veřejných krizových center či nestátních organizací. Naopak, dostupné zprávy dokládají existenci funkčních mechanismů, které jsou schopny poskytnout odpovídající ochranu. Žalobkyně se však dosud o žádné možnosti ochrany nepokusila.
42. Soud k důkazu neprováděl zprávy uvedené v žalobě pod body 2, 3 a 4. Zpráva uvedená pod bodem 2 je již z února 2020, tedy z doby před zpřísněním kazašské právní úpravy v oblasti ochrany obětí domácího násilí, tedy ji nelze považovat za aktuální, zprávy ve spise jsou z pozdější doby. Navíc ani z citace dané zprávy v žalobě neplyne, že by krizová centra byla nefunkční, citace pouze popisuje určité problémy, se kterými se centra potýkají. Zprávy uvedené pod bodem 3 a 4 se dle žaloby mají týkat toho, že organizace „NemolchiKz“ v prosinci 2024 oznámila možné uzavření kvůli problémům s financováním, přičemž její zakladatelka v současnosti žádá v Evropě o politický azyl. Tyto zprávy soud k důkazu neprovedl, neboť ani případné problémy jedné z neziskových organizací, která se ochranou proti domácímu násilí zabývá, nemohou vyvrátit informace zjištěné žalovaným, dle kterých systém krizových center, azylových domů, i jiných forem pomoci v domovské zemi existuje. Navíc dle tvrzení žalobkyně organizace „NemolchiKz“ v prosinci 2024 oznámila pouze možné uzavření, žalobkyně však ani netvrdí, že by skutečně došlo k ukončení činnosti této organizace.
43. Soud proto uzavírá, že v zemi původu žalobkyně je dostupná účinná vnitrostátní ochrana proti domácímu násilí. Nebylo prokázáno, že by státní orgány Kazachstánu nebyly schopny nebo ochotny poskytnout žalobkyni odpovídající ochranu. Žalobkyně navíc má zcela reálnou možnost již v domácnosti svého otčima, kde byla vystavena nežádoucímu jednání, nepobývat. Dosud nikdy žádné možnosti vnitrostátní ochrany nevyužila. Nebylo tak namístě, aby žalovaný k možnostem vnitrostátní ochrany shromažďoval podrobnější informace, skutková zjištění jím učiněná byla pro posouzení dané věci zcela dostačující. Za této situace nelze dovodit, že by žalobkyně splňovala podmínky pro udělení mezinárodní ochrany z důvodu reálné hrozby vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
44. Žalobkyně dále namítala porušení jejího práva na rodinný a soukromý život dle čl. 8 Evropské úmluvy ve smyslu znemožnění života, který si v ČR vybudovala. Namítala tedy Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nesprávné vypořádání důvodu dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Soud ani tuto námitku neshledal důvodnou.

45. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečně a přezkoumatelně vypořádal s tím, z jakých důvodů by případné vycestování žalobkyně nepředstavovalo rozpor s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023. K tomu odkázal na judikaturu NSS, dle které okolnosti soukromého a rodinného života mohou představovat důvod k udělení mezinárodní ochrany zcela výjimečně a za mimořádných okolností, kdy by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR. Judikatura zmiňuje případy, kdy např. má cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27), nebo žije-li cizinec v České republice fakticky od narození a studuje střední školu, v zemi původu nemá žádné příbuzné a neovládá tamní jazyk (viz rozsudek ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 - 32). Žalovaný však odůvodnil, že žádné takové mimořádné okolnosti u žalobkyně dány nebyly, přičemž institut mezinárodní ochrany neslouží k legalizaci pobytu na území ČR.
46. V této souvislosti a k žalobním námitkám je však nutné poukázat též na zcela zásadní usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, kde dospěl k závěru, že doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (ve znění do 30. 6. 2023) „bylo v souladu s provedeným výkladem možné udělit v případech, kdy (i) by žadateli v případě jeho vycestování z ČR hrozila v jeho státě původu vážná újma, přičemž (ii) její intenzita nemusela dosahovat intenzity uvedené v § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu a (iii) s ohledem na hrozbu této vážné újmy by vycestování cizince znamenalo porušení mezinárodních závazků ČR.“ NSS zde odmítl předchozí extenzivní výklad daného ustanovení, který zastávala jedna linie judikatury. Současně poskytl i příklady důvodů, kterých by se uvedená specifikace mohla týkat. „Takovou situací by byla kupříkladu hrozba – vztahující se ve všech případech k zemi žadatelova původu – podrobení se povinnosti dětské práce (jež je v přímém rozporu např. s čl. 4 Úmluvy, Úmluvou o nucené nebo povinné práci či Úmluvou o právech dítěte), nucenému sňatku (v přímém rozporu např. s čl. 8 a 12 Úmluvy či Úmluvou o odstranění všech forem diskriminace žen), odsouzení za jednání, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo trestným činem (v rozporu např. s čl. 7 Úmluvy; viz rozsudek ESLP z 12. 7. 2022, stížnost č. 38825/16, č. 29722/18 a č. 12920/20, Kotlyar proti Rusku, bod 34), či odmítnutí provedení lékařského zákroku navzdory riziku vážné újmy na zdraví (v rozporu s čl. 8 Úmluvy; viz rozsudek ESLP z 20. 3. 2007, stížnost č. 5410/03, Tysiąc proti Polsku). Navrácení takového žadatele by v těchto situacích skutečně bylo v rozporu s citovanými pozitivními závazky České republiky, z nichž plynou extrateritoriální účinky [...] Zároveň by takovému žadateli nebylo možné udělit doplňkovou ochranu dle § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu, neboť by se nejednalo o žádnou ze situací v nich upravených. [...] Sedmému senátu je třeba dát za pravdu v tom, že v současné době je ochrana před vycestováním jako takovým, s ohledem na právem chráněné vazby cizince v ČR a možné negativní důsledky jejich narušení, poskytována až v řízeních o uložení povinnosti vycestovat a v řízeních o vyhoštění. V řízení o vyhoštění je ostatně Česká republika povinná, v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, zkoumat, zda by vyhoštění nebylo v rozporu s některými ze základních práv zaručených Úmluvou. Zjistí-li správní orgány, že by v důsledku vyhoštění k takovému zásahu došlo, mohou k vyhoštění přikročit jen prokáží-li, že tento zásah je přiměřený sledovaným

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

cílům, a odpovídá „naléhavé společenské potřebě“ (viz např. rozsudek ESLP z 9. 4. 2019, stížnost č. 23887/16, I. M. proti Švýcarsku, bod 72 a judikatura tam citovaná). Jsou rovněž povinny zkoumat řadu kritérií pro posuzování souladu zásahů do soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, mezi která patří mj. nejlepší zájem dítěte či dětí cizince, jakož i pevnost sociálních, kulturních a rodinných vazeb v hostitelské zemi a v zemi původu (rozsudek ESLP z 18. 10. 2006, stížnost č. 46410/99, Üner proti Nizozemsku, body 57 a 58). Přestože se takové řešení nemusí jevit jako nejlepší či nejvhodnější, rozšířený senát nemá možnost aprobovat výklad § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, který by byl v rozporu s požadavky unijního práva, tedy podstatou a logikou mezinárodní ochrany, jak je vyložila judikatura Soudního dvora. Případná změna právní úpravy je primárně na zákonodárci.“

47. Rozšířený senát uzavřel, že „lze doplňkovou ochranu dle shora uvedeného ustanovení udělit mj. cizinci, který by byl vážně ohrožen na soukromém a rodinném životě v zemi jeho původu. Správní orgán proto nebyl při posuzování žádosti žalobkyně o doplňkovou ochranu pro porušení čl. 8 Úmluvy povinen bez vazby na stát původu zkoumat její sociální a rodinné vazby na území České republiky, jejich pevnost a dopady vycestování na tyto vazby či možnost žalobkyně získat nějakou formu pobytového oprávnění na území České republiky dle zákona o pobytu cizinců. Nedostatek těchto zjištění ohledně „vnitrostátní“ újmy tedy sám o sobě nemá za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatečné zjištění skutkového stavu. Relevantní újmu by mohla představovat pouze újma ve státě jejího původu.“
48. Soud konstatuje, že závěry žalovaného, podle nichž žalobkyně sice strávila určitou část svého života na území ČR, avšak neméně podstatnou část svého života prožila v zemi původu, kam se nyní jako dospělá a svéprávná může navrátit, jsou v souladu s výkladem podaným rozšířeným senátem NSS ve výše zmíněném usnesení. Rozšířený senát výslovně zdůraznil, že při posuzování doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je relevantní pouze újma, která by žadatelce hrozila ve státě jejího původu, nikoli újma spočívající v oslabení či přetržení sociálních a rodinných vazeb na území ČR. Žalovaný proto nebyl povinen blíže zkoumat intenzitu těchto vazeb (tedy ani okolnosti jejího rodinného života v ČR, studia, apod.), ani dopady vycestování na soukromý a rodinný život žalobkyně v ČR, pokud by vycestování nevedlo k vážné újmě ve státě jejího původu. V projednávané věci soud neshledal žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by žalobkyně byla v Kazachstánu ohrožena vážnou újmou, např. v souvislosti se svým soukromým či rodinným životem ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy. Žalobkyně je dospělou osobou bez zdravotních omezení, v zemi původu se nemusí vracet ke své matce a otčímovi, na nichž není nijak závislá, ale může si zařídit vlastní existenci. Pro případ ohrožení tam má k dispozici možnosti vnitrostátní ochrany. V zemi původu dlouhá léta žila, její nepřítomnost trvala šest let, což není dobou, za kterou by veškeré vazby žalobkyně k zemi původu mohly vymizet. S otcem a rodinou na území ČR může žalobkyně zůstat v kontaktu a usilovat o získání pobytového oprávnění v České republice. Udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu však ve smyslu shora uvedeného usnesení rozšířeného senátu k takovému účelu neslouží. Za této situace nelze dovodit, že by vycestování žalobkyně znamenalo porušení mezinárodních závazků ČR.
49. Žalobkyně rovněž namítala, že žalovaný nesprávně posoudil riziko jejího únosu za účelem manželství. Ani tuto námitku soud nepovažoval za důvodnou.
50. NSS v kasačním rozsudku dovodil, že únos za účelem nuceného sňatku v zemi původu by porušoval mezinárodní závazky ČR, konkrétně čl. 8 Evropské úmluvy, a byl by důvodem pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Uložil žalovanému, Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

aby cílenými dotazy u otce zjistil, z jakých důvodů se u žalobkyně obává takového únosu a toho, že jí nebude poskytnuta efektivní ochrana.

51. V rámci pohovoru konaného dne 8. 11. 2023 byl otec žalobkyně na tuto obavu výslovně dotázán, avšak na položenou otázku reagoval pouze velmi obecně, když uvedl, že „možná takové myšlenky měl“, aniž by své tvrzení jakkoli konkretizoval či doplnil o skutková tvrzení, která by mohla jakkoli nasvědčovat možnému riziku únosu žalobkyně. Nezmínil žádné konkrétní obavy, osoby, události, hrozby, předchozí pokusy, ani jiné okolnosti, které by bylo možno považovat za relevantní indicie ohrožení a kterými by se žalovaný mohl blíže zabývat. Ani žalobkyně, když byla dotazována na obavy z návratu do domovského státu, žádné obavy z nuceného sňatku nezmínila.
52. Soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že takto formulované vyjádření nelze považovat za dostatečný základ pro další zjišťování, ani pro závěr o existenci vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Na rozdíl od situace posuzované v kasačním rozhodnutí zde nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by vyvolávaly důvodnou potřebu dalšího dokazování či cíleného dotazování ze strany žalovaného. Z výpovědi otce žalobkyně naopak vyplynulo, že sám od svých dřívějších tvrzení fakticky ustoupil a nepovažoval je v případě žalobkyně za relevantní. Za této situace nelze žalovanému vytýkat, že nepokračoval v dalším rozkrývání hypotetického rizika, neboť správní orgán je povinen zjišťovat pouze takové skutečnosti, ke kterým žadatel přdestře alespoň základní relevantní skutkový rámec; žalovaný pak toto dostatečně umožnil. Břemeno tvrzení v takovém případě tíží samotného žadatele (srov. např. rozsudky ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40, a ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004-89). Nadto žalovaný správně poukázal na existenci dostupné vnitrostátní ochrany v Kazachstánu, zejména prostřednictvím policejních orgánů, přičemž v této souvislosti lze odkázat i na usnesení NSS ze dne 17. 10. 2024, č. j. 5 Azs 147/2024-24, podle něhož kazašská policie v případech běžné kriminality poskytuje obětem ochranu. Nic v projednávané věci přitom nenasvědčuje tomu, že by žalobkyně nemohla této ochrany v případě potřeby využít. Soud též pro úplnost poukazuje na Zprávu MZV USA, která se nachází ve správním spise, a dle které sice k únosům žen a dívek za účelem nucených sňatků v zemi dochází, nicméně takové jednání je zákonem zakázáno a je státní mocí právně i fakticky potíráno. Soud tak nepovažoval za potřebné doplňovat dokazování o zprávu z Deutsche Welle z ledna 2025 o únosech žen za účelem sňatku.
53. Za tohoto stavu nelze dovodit existenci reálné hrozby vážné újmy ve státě původu ani porušení mezinárodních závazků ČR ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy, a proto nejsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
54. S ohledem na shora uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
55. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. února 2026

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.